

XDFP

1918-yil
21-iyundan chiqa
boshtagan

No 4, 2023-yil
1-fevral, chorshanba
(32.750)

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

Barchaga g'amxo'rlik – davlatning burchi

ЖАМОАТ ТРАНСПОРТИ СОҲАСИДА ЯНГИ ТИЗИМ ЖОРӢ ЭТИЛАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 31 январь куни Тошкент ва Нукус шаҳарлари ҳамда вилоят марказларида жамоат транспортининг янги тизимини жорӣ этиш бўйича йиғилиш ўтказди.

Жамоат транспорти ахолининг узонини яқин кириб, харажати ва вактини тежайдиган, ҳаёт сифатини кўрсатадиган мухим ижтимоий хизмат. Юртимизда бу хизматдан кунига 10 миллиондан ортик йўловчи фойдаланди.

Давлатимиз раҳбарининг Мурожаатномасида йўловчи таши сифатини яхшилаш мақсадида 2023 йилда яна 2 мингта автобус олиб келиниси айтилган эди. Лекин, деди Президент йиғилишда, қанча кўп автобус олиб келинмасин, жойлардаги транспорт бошқармалари ва автобус паркларида ҳозирги иш тизими ўзгармаса, аҳоли эҳтиёжига яраша хизмат кўрсатиб бўлмайди.

Барча ҳудудларда аҳоли учун янги уй-жой, мактаб, бояч, шифохона ва бошқа мусассасалар барпо этилади. Лекин, транспорт соҳаси бу ўзгаришлардан орқада колиб, бугунги ривожланиш талабларида мос келмаяти.

Хусусан, айрим вилоят марказида жамоат транспортини ривожлантириш режаси ишлаб чиқилмаган. Транспорт корхоналари кунлик тушум режасини баҳаришга боғланиб қолгани боис автобуслар куннинг "энг даромади" пайтида ҳаракатланишга одатланиб қолган. Қолган вақтда йўловчилар узоқ кутиш ёки таксида юришга мажбур.

Шу боис йиғилишда соҳадаги иш тизимини ўзгартириб, хизмат сифатини яхшилаш бўйича таклифлар кўриб чиқиди.

Унга кўра, кунлик тушум режасини белгилаш амалиёти бекор қилинади. Ташувчilarга маблағлар автобуснинг юрган масофаси ва одамлар хизмат сифатидан кониқишига қараб берилади. Хизмат сифатига автобусдаги куляйликлар ва санитар ҳолат, кеч қолмасдан бекатга етиб келишига қараб баҳо берадиган тизим бўлади.

Бу тизим Тошкент, Самарқанд, Андижон ва Урганч шаҳарларида йилда, бошқа вилоят марказлари ва Нукус шаҳрида келгуси йилда йўлга кўйилиши беғиланди.

Давлатимиз раҳбарни жамоат транспорти ахолига кулаӣ, тадбиркорларга жозибадор бўлиши кераклигини таъкидлadi.

Хозирги автобус йўналишларини сўнгги йиллардаги аҳоли эҳтиёжи асосида қайта кўриб чиқилиши керак. Президентимиз бу борада маҳаллий сўровлар ўтказиб, ахолининг талаб ва истакларини билиш зарурлигини қайд этди.

Транспорт паркини изчил янгилаб бориш ҳам мухим. Йиғилишда буни рағбатлантириш борасида таклифлар билдирилди.

Жумладан, жамоат транспорти йўналишлари бўйича очиқ тендерда автобусларнинг янгилик дараҷаси асоси мезон этиб белгиланди. Ташувчilarga тўланадиган маблағларни шакллантиришда ҳар йили автобусларнинг 20 фозини янгилаб бориш харажатлари кўзда тутилади.

Бундан ташкири, тадбиркорлар олиб келган янги автобуслар бўйича қўшилган қиймат солиғини бўлиб-булиб тўлашга рухсат этилади. Автобуслар сотиб олиш учун 10 йилгача муддатга имтиёзли кредит берилади.

Йўллarda жамоат транспортининг тўсиксиз ҳаракатланишини таъминлаш – долзарб масала.

Тошкент шаҳрида 73 та асосий кўчада автобуслар учун алоҳида йўлак ташкил этиб, чорраҳалар ўткаズувчанигини ошириш дастури ишлаб чиқилди. Бу орқали автобусларнинг ўртача тезлиги 1,5 баравар ошиб, кечикишлар бартараф этилади.

Вилояtlар ҳокимлariга ўз худудида пойтахтдаги дек каби транспорт инфратузилмасини яхшилаш бўйича манзилли дастурни тасдиқлаб, амалга оширишини бошлаш топширилди. Бунда йўл ва чорраҳаларда жамоат транспортiga устуворлик бериши, бекатларда аҳоли ва тадбиркорларга шароит яратиш зарурлиги кўрсатиб ўтиди.

ЎЗА.

КУНЛИК ТУШУМ РЕЖАСИНИ
БЕЛГИЛАШ АМАЛИЁТИ БЕКОР
ҚИЛИНАДИ. ТАШУВЧИЛАРГА
МАБЛАҒЛАР АВТОБУСНИНГ
ЮРГАН МАСОФАСИ ВА
ОДАМЛАР ХИЗМАТ СИФАТИДАН
КОНИҚИШИГА ҚАРАБ
БЕРИЛАДИ.

ЭНГ ЯХШИ ШАХМАТ МАМЛАКАТИ

НИДЕРЛАНДИЯДАГИ
ХАЛҚАРО ТУРНИР ЯКУНИДА
НОДИРБЕК АБДУСАТТОРОВ
ВА ЖАВОҲИР СИНДОРОВ
ЙИЛНИНГ ЭНГ ЯХШИ
ШАХМАТ МАМЛАКАТИГА
ТОПШИРИЛАДИГАН «TOUR
D'OR» - «ОЛТИН МИНОРА»
СОВРИНИНИ ҚАБУЛ ҚИЛИБ
ОЛИШДИ.

8

БЕТАРАФЛИК ДЕПУТАТГА
МОСМИ?

2 САҲИФА

АСРЛАРГА
ТАТИГУЛИК ҚАДАМЛАР

3 САҲИФА

ЎСИШ 5, ИНФЛЯЦИЯ 9,5 ФОИЗГАЧА

5

БЕТАРАФЛИК

ДЕПУТАТГА МОСМИ?

2023 ЙИЛ ДАВЛАТЧИЛИГИМИЗ ТАРИХИДА ҲАМ ЯНГИ САХИФАЛАР ОЧИЛАДИ. ДАВЛАТ ВА ЖАМОАТ ТАШКИЛОТЛАРИ, ҲАР БИР ФУҶАРО, ҲАР БИР ШАХС БОШЛАНГАН ЙИЛДА АМАЛГА ОШИРМОҚЧИ БЎЛГАН ИШЛАРИНИ ҚИСМАН БЎЛСА-ДА РЕЖАЛАШТИРИБ ОЛДИ.

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ ЙИЛ РЕЖАЛАРИ БИЛАН БИРГА, ЎТГАН ЙИЛ УЧУН БЕЛГИЛАНГАН ИШЛАР ИЖРОСИ САРҲИСОБИНИ ҲАМ ҚИЛМОҚДА. КЕЧА БЎЛИБ ЎТГАН ЯЛПИ МАЖЛИСДА БИРИНЧИ БЎЛИБ ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ТАРАҚҚИЁТ СТРАТЕГИЯСИНИ "ИНСОН ҚАДРИНИ УЛУГЛАШ ВА ФАОЛ МАҲАЛЛА ЙИЛИ"ДА АМАЛГА ОШИРИШГА ОИД ДАВЛАТ ДАСТУРИНИНГ 2022 ЙИЛ ЯКУНИ БЎЙИЧА БАЖАРИЛИШИ ТЎҒРИСИДА ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИННИГ ҲИСОБОТИ МУҲОКАМА ЭТИЛДИ.

Қонунчиллик палатасининг ялпи мажлисида тъқидланганидек, Ҳукумат томонидан Давлат дастури ўзвақтида, тўйлик ва сифатли бажарилишини тъъминлаш мақсадида тегишили чора-тадбирлар кўрилди. Натижада 2022 йилда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 105,7 фоизни, шундан ЯИМ таркибида саноат – 105,2 фоизни, хизматлар – 108,5 фоизни, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги – 103,6 фоизни ташкил қилди. Давлат бюджетининг жами харажатлари 236,6 трлн. сўмни, шундан ижтимоий соҳага йўналтирилган харажатлар 177,7 трлн. сўмни ташкил қилди.

Давлат дастури ижроси доирасида мактабгача таълимдаги қамров даражасини ошириш бўйича зарур чоралар кўрилди. Масалан, 647 655 нафар 6 ёшли болалар мактабга тайёрлов тизими билан қамраболиниб, қамров даражаси 67 фоиздан камида 90 фоизга етказилди. Шу билан бирга, 2048 та нодавлат мактабгача таълим ташкилоти фаолияти йўлга кўйилди.

Мактабларда таълим сифатини ошириш, педагог-кадрларнинг билими ва малакасини халқаро даражага олиб чиқиши мақсади бўйича ҳам қатор ишлар қилинди. Жумладан, педагогларни янги методикаларга ўргатиш миллий марказларида 100 минг нафар, маҳсус платформа орқали 44 979 минг нафар ўқитувчilar малакаси оширилди. Йил бошига нисбатан тоғрага эга ўқитувчilar сони 220 110 нафардан 325 818 нафарга ёки 43,8 фоиздан 64,8 фоизга оширилиши таъминланди.

Парламента тақдим этилган ҳисоботда қайд этилганидек, ахолига кўрсатилётган тиббий хизмат сифатини ошириш, марказлаштириш ва ахолини тиббий сургуллаш амалиётини жорий қилиши мақсадида муайян ишлар амалга оширилди.

Хусусан, 106 та оиласиши шифокор пункти ва поликлиника, 1000 та маҳалла тиббиёт пункти ташкил этилди. Бу орқали 3,5 млн. ахолига бирламчи тиббий хизмат яқинлаштирилди. Илғор хорижий тажрибалар асосида ахолининг кафолатланган белуп тиббий хизматга бўлган эҳтиёж баланси ишлаб чиқилиди.

"Тиббиёт бригадалари"га кўшимча 3 600 та педиатрия ҳамшираси ва доя штатлари ажратилди. Оиласиши шифокорлар томонидан белуп таркитиладиган дорилар 45 турдан 70 турга етказилди.

Шу билан бирга, 820 та бирламчи тиббиёт муассасасига ташхис ускуналари етказиб берилди. Оиласиши поликлиникаларда 19 мингдан зиёд кундузги шифо ўринлари ташкил этилди. Бунинг натижасида 740 минг ахолига шифонога бормасдан, маҳалланинг ўзида даволаниш имконияти яратилди.

ЎзХДП фракцияси аъзолари партия мақсад ва вазифаларидан келиб

чиқсан ҳолда, таъкидлаганидек, Давлат дастуридаги "Темир дафтар", "Ёшлар дафтари" ва "Аёллар дафтари" ахолининг ижтимоий химоясида муҳим қадам бўлди. Бу орқали, ижтимоий химояга муҳтоҷ ахолini анилаш, уларга тизимили ёрдам кўрсатиш, уларни камбағаликдан чиқариши борасида салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Шу боис, фракция аъзолари жорий йилда мазкур йўналишдаги ишларни давом эттириш, ушбу тизими янада тақомиллаштириш, камбағал аҳоли билан ишлаш самародорлигини ошириш Ҳукумат фаолиятининг асосий йўналиши бўлиши керак, деб ҳисоблади.

ЎзХДП фракцияси аъзолари Дилбар Мамаджанова Давлат дастурининг 60-мақсадида назарда тутилган 46 та туманлараро перинатал марказлари ташкил этилиши билан боғлиқ камчиликлар ҳам борлигига ҳуқуқи матъалоридан изоҳ сўради.

Мутасадилар берган изоҳга эса Қонунчиллик палатаси Спикери этироғ билдирида ва туманлараро перинатал марказлар ташкил этиш. Давлат дастурида аниқ белgilab кўйилганligini айтди. Бу Президентинизнинг жуда катта ижтимоий сеъати эканни ва мазкур масала бўйича алоҳида ахборот берилиши кераклигини тъқидланди.

Муҳокама ва савол-жавобларга бой бўлган мажлисида депутатлар Вазирлар Маҳкамасининг ҳисоботини маъқуллadi ҳамда Ҳукумат фаолиятининг самародорлигини оширишига каратилган тақлифлар акс этган тегишили қарорни қабул килилар.

Мажлисида иккичи бўлиб "Йўл ҳаракати тўғрисида"ги конун лойиҳаси муҳокама қилинди. Таклиф этилаётган конун лойиҳасида бир қатор янгиликлар кўзда тутилган. Хусусан, ҳуҷжатдаги асосий тушунчалар замон талаблари, ҳуқуқни кўллаш амалиётидан келиб чиқиб қайта кўриб чиқилди ва таҳrir килинди.

Йўл ҳаракати соҳасидаги асосий принциплар соҳа амалиётидан келиб чиқиб белgilanди. Қонунчиллик, тизимилик, иммийлик, фуқаролар ҳаёти ва соғлиғи муҳофаза қилинишининг устуворлиги, экологик хавфисизликнинг ва атроф-муҳиха муҳофоза қилинишининг устуворлиги, маҳаллий ахолининг ва йўл ҳаракати қатнашчиларининг фикрини ҳисобга олиш принциплари шулар жумласидандир.

Халқ вакилларнинг айтишича, ушбу конун лойиҳаси ҳуқуқни кўллаш амалиётида пайдо бўлаётган тушунчовицилларни бартараф этиш баробарида, йўл эгаларининг, йўл ҳаракати қатнашчиларининг ҳуқуқлari ва мажбуриятларini қонун билан мустаҳкамлашади. Дея бахоланди ва конун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди.

Ялпи мажлисдаги навбатдаги маса-

ла "Наркологик касалликлар профилактикаси ва уларни даволаш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Конунига ўзгаришилар ва кўшимча киритиш ҳакида"ги конун лойиҳасини иккичи ўқишида кўриб чиқилди.

Тъқидланганидек, "Наркологик касалликлар профилактикаси ва уларни даволаш тўғрисида"ги Конунга мувофиқ, наркологик касалликка чалинган шахсни мажбурий даволашга юбориш тўғрисидаги материаллар наркология мусассаларининг, наркологик касалликка чалинган шахс оила аъзоларининг ёки қариндошларининг илтимосномалари асосида ички ишлар орнларини томонидан тайёрланади ва расмийлаштирилади.

Фуқаролар хавфисизлиги ва соглигига таҳдид солаётган ёхуд жамоат тартибини, бошқа шахсларнинг ҳуқуқларини бузиш, психофаолиятни оширишига каратилган тақлифлар акс этган тегишили қарорни қабул қилилар.

Тъқидланганидек, кейнинг йил-

содир этиш ҳолатларининг барвакт олдини олишда ички ишлар орнларни фаолиятининг самародорлигини ошириш максадида конун лойиҳаси билан наркологик касалликка чалинган шахсни мажбурий даволашга юбориш тўғрисидаги материалларни ичиши ишлар орнларининг ташаббуси билан ҳам расмийлаштириш белgilanmoқda.

Қизгин баҳс-мунозааралардан сўнг конун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди.

Мажлисида иккичи ўқишида моддама-мода муҳокама қилинган ва энг кўп баҳс ва муҳокамаларга сабаб бўлган конун лойиҳаси эса "Ўзбекистон Республикасининг айрим конун ҳуҷжатларига тадбиркорларнинг барни ҳисобварақлariдаги пул маблағлари даҳлилизигини ташминлашга қаратилган кўшимча ва ўзгаришилар киритиш тўғрисида"ги лойиҳаси бўлди.

Тъқидланганидек, кейнинг йил-

ларда ҳусусий мулк, кичик бизнес ва ҳусусий тадбиркорликни ишончилини химоя килишнинг янги механизми жорий этилиб, тадбиркорлик фаолиятига ноқонуний аралашиб ва тўқсинали қилиш ҳолатларига қарши самарали ишлар олиб борилмоқда.

Лекин Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексда давлат орнларининг мансабдор шахсларига нисбатан ортиқа ундирилган ва тўланган пул маблағларини ўз вақтида кайтасмаслик учун жавобгарлик белgilanmagان.

Шу жиҳатдан, конун лойиҳаси билан тадбиркорларнинг банкдаги ҳисобварақларидан пул маблағларини уларнинг розилигисиз кўчириш ёки олиб кўйин ҳолатлари бўйича маъмурий ва жинон жавобгарлик чораларини белgilash максадида Ўзбекистон Республикасининг Жинонга Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексларига ўзгариши ва кўшичмалар киритилмоқда.

Депутатлар томонидан айтиб ўтилганидек, мазкур конун лойиҳасининг қабул қилиниши тадбиркорлик субъектларининг конун манфаатларини химоя килишнинг ҳуқуқий чораларини кучатиришга имкон яратади. Колаверса, лойиҳасининг номи ва айрим маддалардаги терминларини ишламиши бўйича фикрлар алмашинди ва кўпчилик Қўмитанинг тақлифини кўллаб қувватлайди.

Мажлиси якунидек "Ўзбекистон Республикасида коронавирус COVID-19 инфекциясига қарши шошилич чораларни кўриш" лойиҳаси бўйича амалга оширилаётган ишлар натижадорлиги тўғрисида"ги масала юзасидан юборилган Конунчиллик палатасининг парламент сўровига Соғлини сақлаш вазiri Амрилло Иноятовнинг жавоби кўриб чиқилди ва тегишили қарор қабул қилинди.

Қонунчиллик палатасининг фаолиятини, қонунларни қабул қилинишидаги депутатларнинг жон куйдириб муҳокама қилишларини кўриб хурсанд бўламан. Лекин баъзи депутатларнинг белгариши ўтириши ҳар қандай одамни ранжитади. Баҳслар, муҳокамалар, фикр алмашишлардан сўнг Спикер депутатлардан конун лойиҳасига ёки унинг маддасига муносабат билдириши сўрагандан кейин бази депутатларни белгаришига кўриб чиқиб қолиши бўлади. Тушуниш қийин. Депутат нега бетарав бўлади? Балки конун лойиҳаси билан етарлича танишмаганиданми? "Бетарав" депутатларни тушунолмайман, оқламайман ҳам.

Ўзбекистон оламга катта чақирик билан чиқмоқда. Халқаро майдонда ўз ўрнимизга эта бўлиш учун кураш бошладиган. Бунинг учун ҳар йўналишда, ҳар бир соҳада чукур ислоҳотлар қилиш йўлидан борилмоқда. Айни бир пайтда эса айрим депутатларнинг "бетарав" лигига ҳам гувоҳ бўляпмиз.

**Аҳмад ҚУРБОНОВ
тайёрлади.**

Ҳукумат ҳисоботи бўйича ЎЗБЕКИСТОН ХДП ФРАКЦИЯСИННИГ МУНОСАБАТИ

Халқ демократик партияси аввалги ҳисоботларни муҳокама қилиш вақтида берган тақлифлар Ҳукумат томонидан инобатга олинганини қайд этади.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг фракцияси Ҳукумат томонидан 2022 йилда Давлат дастури ижроси юзасидан амалга оширилган ишларни ижобий баҳолайди ҳамда мазкур сайдъ-харакатларни куяллаб-кувватлайди.

Лекин, шу билан бирга, партия фракцияси Ҳукумат келгусида айрим масалаларга алоҳида эътибор қаратилиши зарур, деб ҳисоблади.

Биринчидан, Давлат дастурининг 60-мақсадида репродуктив ёрдаги ва хомиладор аёллар, болалар учун юкори технологик тиббий ёрдам кўрсатиш тизимини тақомиллаштириш белgilanligan. Ўрганишларга қараганда республика аҳолиси 1991 йилга қараганда 2 бараварга ошиб, 36 миллион кишига етади, 2022 йилда республика бўйича 932 192 та тирик туғилиш ҳолатлари ФХДЕ органларида қайд этилган.

Бироқ, ўтган даворида янги туғуруқхоналар қурилмаган. Ҳомиладор, туғадиган, туққан ва янги туғилган чақалоқларга юкори малакалих ихтиослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича янги ташкил перинатал марказлар ҳам бевосита амалдаги туғуруқхоналар, туғуруқхона мажмұларни негизидан ташкил қилинган.

Бунинг натижасидан, республикадаги туғуруқхона ва туғуруқхона мажмұларни оширилаётган ишлар орнларидан остида ишлашмоқда.

Иккичидан, ижтимоий ёрдамга муҳтоҷ ва ижтимоий нафақа таинлаш мезонларига жавоб берадиган барабар оиласи орнлар ва шахсларни ижтимоий ёрдам дастурлари билан қамрап олиш максадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси аҳолисини ижтимоий ҳимоя қилиш стратегиясини т

ORAMIZDAGI ODAMLAR

ЎЗБЕКИСТОНГА КЕРАК ПАЙДА ТУФИЛГАНМИЗ

Бугунги сұхбатдошимиз ҳар доимги қаҳрамонларимиздан фарқ қиласы. Болалигиде президент бўлишни орзу қилган Сардорбек Мадаминов, одамларга яхшилик қилиш учун давлат раҳбари ёки машҳур шахс бўлиш шарт эмаслигини англаб етганини таъкидлайди. Ҳаётдан мақсади эса кучи ва имкони етгани қадар яхшилик қилиш, наф келитиришдан иборат. Унинг учун пул миқдорининг аҳамияти йўқ. Зотан, пулнинг қадри унинг баракаси билан, қандай фойдали мақсаддага сарфлангани билан ўлчанади.

Сұхбатдошимизга бир замонлар "Сардорбек Суюнович", деб мурожаати қилишганини айтганида ажабланмадик. Чунки сўзлари рарон, мақсадлари юксак, кўзларида самимийлик, энг муҳими, бугун топилиш қийин бўлиб қолган одамийлик фазилатлари акс этиб турарди. Шу кунга қадар 800 дан ортиқ китобни мутолаа қилган Сардорбек Сурхондарё вилоятининг Қизириқ туманида дунёга келган ва воҳанинг тоза ҳавоси, гўзал табиатидан баҳраманд бўлиб вояга етган. Ҳозирда 33 ёшга қадам қўйган сұхбатдошимиз болалигини хотирлади.

ҮНЧА МАШХУР БЎЛМАГАН ТУМАНДА КАМОЛГА ЕТГАНМАН

Термиз, Шеробод деса, ҳамма билади, аммо мен у қадар машҳур бўлмаган Қизириқ туманидаги оддий оиласининг фарзандиман. Ҳаётимиз жуда ҳам силлиқ, пичофимиз мойнинг устида бўлмаган.

Мактаб давримга келсан, 1997 йилда биринчи синфга борганинда биринчи олган баҳоим "3" бўлган. Уқитувчимиз мадҳияни сўрганлантира, айтиб берга олмаганин учун шу баҳоға лойиқ кўрганди. Шу воқеа таъсир қилиб, 9-синфи тамомлагунга қадар факат "5" баҳоға ўқиганман. Биринчи устозимиз Озода ола Чакқонова бизни қизиқтириш учун хеч қаерда бўлмаган ташаббуси кўллаб, ойлик стипендия ташкил этган эди. З нафар ўқувчига 100, 75, 50 сўмдан пул берилар эди. Мен, Хайрулла, Фарҳод, Файрат билан кўпичка рақобатчи бўлиб қолардик. Ҳозирда уларнинг ҳаммаси олий маълумотли, яхши жойларда ишлайди. Фақат мен бироз ортда қолдим. 9-синфи битириш арафасида эса ўқитувчилар билан мактаб таъмири ва мажбурий обуна учун пул йигилишига қарши чиқиб, тортишиб қолганман. Шу сабаб билан қизил аттестат ололмаганиман.

Термиз ДУ қошидаги академик лицейга имтиҳон топширидим. Аммо сұхбатдан ўтолмадим. Шунда яна бир қаттиқ зарба олдим. Лекин дадам яна менга мотивация берди. Муҳими, мақсаддан воз кечмаслик эканини утириди. Дадамнинг орзусини амалга ошириш учун Шерободдаги лицейда ҳалқаро филология ўйналишида ўқидим. Биринчи йили қизиқиб, яхши ўқидим. Лекин кейинчалик ичимда аник фанларга қизиқини кўпроклигини англаб етдим. Тақдир тақозоси билан 2009 йилга келиб биз ўқиётган лицей тутагалиши керад бўлган. Ана шунда Термиз ДУ қошидаги академик лицейга ўтказилганимиз. Ниятим амалга ошиб, ўзим истаган муассасасининг дипломини кўлга киритганман.

Шундан сўнг Тошкент ДИУга ўқишига кириш мақсадида бир неча йил давомида имтиҳон топширганиман. Қайсиdir йил киролмасдим, яна қайсиdir йил контрактга тушардим. Тўлов имкониятимиз бўлмаганин боис ўқий олмаганиман. 13 йил деганда, 2022 йилда яна талаба бўлдим. Бу сафар ҳам тўлов шартнома асосида таҳсил оляпман.

Бу қарорга келишимга эса ўша вактдаги таълим вазири Абдуқодир Тошкуловнинг сўзлари сабаб бўлди. У киши бир дўсти ҳақида гапириб берганди. Айтишича, синфдоши математикадан жуда кучли бўлган. Хеч ким ишламаган мураккаб усуллар билан тенгламаларни ҳаммадан олдин еча олган экан. Лекин бир неча йил давомида ОТМга кира олмагач, ташлаб қўйганини, ўзи эса охиригача ҳаракат

ЧЕТ ЭЛДА БИЗНИ КЎПРОК ЎЗИМИЗНИКИЛАР АЛДАЙИ

Бир неча йил давомида ўқишига кира олмагач, дадам ва укам билан Россия давлатига ишлашга кетдик. Аввалига жуда сарсон бўлдик. Ишонувчанимиз панд берди. Ўзбекистонлик бўла туриб, ўз ватандошини алдашга уринингларнинг макрига учдик. Нафакат турли вилоятлар, балки ўз туманимиздан бўлганлар ҳам ишлатиб, пулимиши бермай кетди. Кайта-қайта содир бўлган бу каби воқеалар пишироқ бўлишига ўргатди.

Кўп қаватли уйларда яшардик. У ернинг ахволи аянчли бўлиб қолган учун, бузишига тўғри келган ва ўйдаги аҳоли кўчада қолган. Шунинг учун ҳам хаммаси барабар ишлаб, бошпана тиккашларни керак эди. Лекин дадам 60 ёшдан ошганни учун касалманд бўлиб қолди. Шу сабабли ортга қайтаришга тўғри келди. Укам билан қаттиқ ишлаб, ўз қилдик. Яшириб ўтирамайман. Дадамнинг биздан оддин ҳам оиласи бўлган, тақдир тақосиз билан иккинчи бор турмуш курган. У онам билан яшаб қурган пайтлари ҳам ўзидан бўлмаган иккни нафар болага узоқ йиллар давомида алимент тўлаб келган. Кейинчалик, отадош опам бизнинг яшаш шароитимизни қўриб, онасига ёлвориб алиментни бекор қўлдирган эди. Шу инсондан ҳамиши чексиз миннатдорман.

Умуман, ҳаёт менга одамлар ҳаммаси бирбиридан фарқ қилишини, алдовлар, қийинчилеклар кўплигини ўргатди.

ЎЗИМНИ ТОПГУНИМЧА

2020 йилларда Муҳаммадали Эшонқуловнинг маркетинг ва инсон ўзига мақсад кўйиш билан боғлиқ тренингларида қатнашдим. Тўғриси, аравага келгунга қадар жуда ҳам кибри бўлганман. Россияда ишлаб келганимдан кейин, ўзимга ва билимимга ишониб, хокимиятга қизиққанман. Компьютер соҳасини яхши билганим боис туман ҳокимлигига операторлардан, хатто ҳоким ўринбосари ёрдамчиси лавозимигача ишлганман.

Ҳоким алмашганидан кейин ҳамма қатори мен ҳам ишдан бўшатилганман. Яна Россия давлатига ишга кетганиман. Бул ишлаб келиб, тадбиркорлик билан шуғулланишга аҳд қил-

ганман. Бу сафар ҳам ишонувчанлик ёки хуқуқларимни билмаслики панд берди. Оғзаки келишув асосида жой олиб, иш бошлаганимиз ва 100 миллион сўмга тубиб қолганимиз. Ша-

пайтда бу кичкина пул эмасди.

Бу галги йикилишимдан бизнес қилиш учун билим кераклигини ўрганганман. Иккита ўзил бор эди мен учун: ёки устозлардан ўқиб, ўрганиш керак ёки ҳаётнинг ўзи синовлари билан сабоқ берб қўяди.

Кибланиб юрган вақтларим Муҳаммадали Эшонқуловнинг "Омсандаги болалар" лойиҳасини кўриб қолиб, қатнашдим. Ўшанда у мендан Ямайканинг президентини таниш-танишмаслигимни сўраган. Инкор жавобини олгач, ўринбосарлари ҳақида сўраган. Табиики, уларни ҳам билимсадим. Ямайкалик спринтер бор, Усейн Bolt ҳақида сўрагандага ҳамма танишини айтганиман. Шундан сўнг ҳалқа фойда келитириш истаги бўлса, Президент бўлиш ягона ечим эмаслигини тушунтирган. Бирор бир касбда, соҳада ўз ишини устаси бўлиш орқали ҳам одамларга хизмат қилиши мумкинлигини иш бор ҳис қилдим.

Шу тариқа олдимга мақсад кўйишдаги камчиликларини билдим. Тўғри мақсад кўйиш кераклигини тушундим. Қарашларимиздаги ўшашларларни кўрдим. Шундай қолиб, ривожланишга ҳаракат қилдим.

Лекин менда кибр кучли эканини айтдим. Устозим эса ўзимга мақсад кўйиб ўргатдиган иш билан шуғулланишини маслаҳат берди. Масалан, баклажга, макулатура йиғиб кўришни тавсия килди. Бу ишни қилиб кўрган эдим. Одамларга сарганиш ёкмаганини боис арава тортишини ётиерлигимни билгач, шу ишни қилишим кераклигини таъкидлadi.

"Фарҳод" дехон бозорига келиб, дарс давомида арава торточи бўлганман. Бирок бажара олмаганин учун бир хафта давомида ўз ёнимдан патта пулини тўлганиман. Бу ишни қачон ташлашимга келсан, қочонки таъёрлигимни хис қилганимда кейин воз кечаман. Яни, қачон кибрим ўйларни көлганинда, Ҳудо дилимга согланида арава тортмай қўйсан керак.

ҲАФТАСИГА БИТТА КИТОБ ЎҚИЙМАН

Мактаб давримдан бошлаб китобларга мөхр кўйганиман. Тан олишим керак, аввалари излаб топиб ўқимасдим. Имконим даражасида романлар, бадий асарлар мутолаа килганиман. "Ўтган кунлар"дан тортиб, Навоийнинг "Ҳамса"сигача қайта-қайта ўқиганман. Чунки бу каби асарларни бир ўқишида тушунишни қийин. Мисол учун, кўпчилик Қодирйонинг асарини севаги-муҳаббат ҳақида деб ўйлади. Аммо у ерда ўша даврдаги тузум, маънавий мухит, аждодларимиз қандай бўлгани, кимларга ва нималарга қарши курашгани, ҳалқ түғени, ноласи келтириб ўтилди. Қанчалаб олимлар изиси кетгани, маърифат зиёларининг минглаб китоблари йўқ қилинганини кўриш мумкин.

Айни пайтда одам ўзлигини топиш, мақсадга эришиш, шахсий ривожланиши билан боғлиқ китобларга мурожаат килияпман. Дунёни ўзгартирмоқчи бўлган одам, аввало ўзини ўзгартиршиши керак экан. Бунинг учун эса ягона йўл илим ва тарбия хисобланади. Яни, бирга бирни қўшиш иккни бўйни ҳақида илм бизга ўргатса, унинг моҳияти ва фойдаси тарбия орқали сингдирилади. Бу эса инсонни юркак чўйқиларга олиб чиқади.

Ҳар ҳафта битта китоб ўқиб тутагаман. Аммо уни яхшироқ англаш учун қайта-қайта ўқишим ҳам керак бўлади.

ИХТИСОСЛАШУВ ВА РИВОЖЛАНИШ

Ҳозир масофавий кундузги таълимда таҳсил оламан. Бизга 5 та асосий фан ўтилади. Анъанавий таълимда эса ўнлаб фан ўтилар экан. Менимча, бундай мураккаблаштиришнинг қераги йўқ. Шахсий қарашларимга кўра, Ўзбекистон бунданда ривожланишига тўсқинлик қиливчи омиллардан бири тизимда кераксиз, ортиқа фанлар кўплигидир.

Масалан, алгебрадан тангинус, катангинус тушунчалари ҳаммага ҳам керак эмас. Ваҳолан-

ки, уларни ўқувчиларнинг ҳаммаси ҳам тушуниб етмайди. Математик дўстимиздан сўраганимизда, собик иттифоқ вақтида уй томини ёпиш ёки бирор нимага шакл берис вақтида ечим тошип учун китобга киритилган ва қолб кетган.

Тез орада Финландия ўқув тизими, дастурлари киритилиши айтилапти. Ҳар бир бола ўз кизиқини ва иктидордан келиб чиқиб, боғча ёшиданоқ бирор бир ўйналишга ихтисослашиши ўйлга қўйилар экан. Ўлайманки, бу мамлакатнинг янада ривожланишида жуда яхши ўқиганман. Аммо айрим фанлардан амал-тақал қилиб баҳо олганлар эса биздан кўра яхшироқ яшяяти ёки ўз ўрнини топа олган. Сабаби эса биз ҳамма фан билан машғул бўлиб, баҳо билан ўралшиб қолганимизда улар ўзлари учун зарур бўлган ўйналишда ўсишга ҳаракат қилган. Натижада мақсадига тезроқ ёришган. Ваҳолани, ҳамма фандан яхши бўлишнинг имкони йўқ.

ҚОРА КУНДАЛИК

Яхши ва билимли бола бўлиш билан бир қаторда, бироз уришқоҳ ҳам эдим. Кимдандир калтак есам, ундан қасос олиш фикри билан юрардим. Ушбу мақсадимни амалга ошириш учун "қора кундалик" тутганиман ва қасд олмасдан кўймасдим. Аслида инсон унитувчан ва кечириувчан бўлиши керак экан. Буни тушуниб етган, кундаликимдан ҳам, одатидан ҳам воз кечдим.

Иккаки нарсани — одамларнинг ёмонлиги ва ўзингиз қилган яхшиликни унтиш керак. Шунда юқдан холос бўлиш мумкин. Бу фикрларга, тўхтамга келиш учун йилларимни сарфладим, тинимиз ўқидим.

Аввалари факатгина менга фойда келтириш мумкин бўлган кишилар билан дўстлашар эдим. Ҳозир эса ўз олий мақсадига эга, билимли, кенг дунёкараш кишиларига таллинаман.

Ҳозир ҳам кундаликим бор. Унинг номи "б дақиқа" ва унга мақсадларимни, режаларимни ёзиб бораман. Масалан, ҳар кунлик топган пулимнинг 10 дан бир қисми онамга, худди шунчалиси садакага ва ўзим учун ахратилади. Қолгани бўлса кунлик ҳаракатлар, чиқимлар учун сарфланади. Ўзим учун деган пулимга китоб сотиб оламан, контракт тўлайман.

Айни дамда ижтиомий тармокларда ўзбекистондаги баъзи ёмон вазиятларга ечим айтиши ўрнига чет элга "суриси" ҳақида гапиришаётпти. Ё бўлмаса, бизнис Америками ёки бирор етакчи давлат босиб олиб ҳаётимиз юхши бўлиб кетар эди, мазмуниди изоҳлар чиқиб келаётпти. Айтиб ўқий, улар 200 фоиз адашияётпти. Бу давлатни, бу мамлакатни ва бу ҳалқнинг муммаларини ўзимиз ҳам қила оламиз, улардан қочиш ёки четдан келиб кимдир ечим берисини кутиш... Биз бу мамлакатда бекорга шу даврда дунёга келмаганимиз.

ЎСИШ 5, ИНФЛЯЦИЯ 9,5 ФОИЗГАЧА

26 ЯНВАРЬ КУНИ МАРКАЗИЙ БАНК БОШҚАРУВ ЙИФИЛИШИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН ҚАРОРЛАР ҲАҚИДА БОШҚАРУВ РАИСИ ИШТИРОКИДА МАТБУОТ АНЖУМАНИ ЎТКАЗИЛДИ. АСОСИЙ СТАВКА ЙИЛЛИК 15 ФОИЗ ДАРАЖАСИДА САҚЛАБ ҚОЛДИ. ҚАЙД ЭТИЛИШИЧА, ИҚТИСОДИЁТДА ЯЛПИ ТАЛАБГА ИЧКИ ВА ТАШҚИ ОМИЛЛАРНИНГ РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ ТАЪСИРИ САҚЛАНИБ ҚОЛМОҚДА. ТАШҚИ ИНФЛЯЦИЯ ВА ИҚТИСОДИЁТДАГИ ДАРОМАДЛАРНИНГ ЎСИШИ БАЗАВИЙ ИНФЛЯЦИЯНИНГ СҮНГГИ ОЙЛАРДА ЮҚОРИ ШАКЛЛАНИШИГА САБАБ БҮЛГАН.

- Асосий ставканинг жорий даражаси иқтисодиётда нисбатан қатъий пул-кредит шароитларни сақлаб қолиш учун етари, деб баҳоламоқда, - дедай **Ўзбекистон Республикаси Марказий банки раиси Мамаризо Нурмуратов**. - Иқтисодий вазиятнинг ривожланиши бориши ва фискал сиёсати хусусиятидан келиб чиқиб, келгуси чоракларда талаб ва таклифи мувозанатлаштириш учун кўшимча чоралар кўриш зарурати юзага келиши мумкин. Сўнги чоракларда барқарор юқори иқтисодид ӯсиги динамикаси кузатилмоқда. Марказлашган инвестицияларнинг мувозанатлашви шароитида ялпи истеъмолнинг ӯсиги талабни шакллантирувчи асосий омиллардан бўлди. 2022 йил якунни бўйича ЯИМ ӯсиги Марказий банкнинг октябрь оидаги прогнозларига мос бўлиб, 5,7 фоизни ташкил этди.

Жорий йилда фискал рағбатлантиришларнинг нисбатан мувозанатлашви кутилиётган бўлса-да, ўтган 3 йилда кузатилган юқори фискал дефицитнинг ялпи талабни кўллаб-куватловчи таъсирилари сақланиб қолмоқда. Мехнат бозоридаги барқарорликнинг сақланиб қолиши, меҳнат ҳақи ва трансчегаравий пул ўтказмаларниң юқори ҳажмлари узоқ муддат фойдаланиладиган товарлар ва кўчмас мулкларга бўлган талабни ӯсигига ва, ўз навбатида, ушбу бозорларда нархларнинг ошишига олиб кельмоқда. Умуман олганда, жорий ва келгуси чоракларда иқтисодиётда ижобий тенденцияларнинг шаклланиши таклиф омилларни мувозанатлашшига боғлиқ бўлуди.

2022 йилда истеъмол товарлари нархларининг барча гурухларида кенг қарорвали ӯсиги кузатилди ва бу умумий йиллик инфляцияси дарёжасининг 12,3 фоизгача тезлашишида ўз аксими топди. Сўнги ярим йилликда базавий инфляцияда ҳам барқарор ӯсиги тенденцияси кузатилди ва йиллик 13,8 фоизга етди. Бу ишлаб чиқарувчilar нархлари индексининг нисбатан юқори динамикаси билан бирга келгусида инфляцион босимларнинг янада ортиши эҳтимоли бўйича сигнал бермоқда. Охирги уч оидаги инфляцион кутилмалардаги ӯсиги динамикаси келгусида инфляцион хатарлар юзага келиши эҳтимолларини оширган.

Йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб миллий валютадаги кредитлар ҳажмларнинг ортиши хисобига иқтисодиётга кредит кўйилмаларининг ӯсиги суръатли бирор тезлашди. Шу билан бирга, кредит портфели таркибида аҳолига ажратилган чакана кредитларнинг юқори суръатларда ӯсиги тенденцияларни давом этишди.

Ижобий реал фоиз ставкалари таъсирида банкларда депозитлар ҳажми, айниқса аҳоли омонатлари юқори суръатларда ӯсиги бормоқда. Умуман олганда, ўтган йилнинг иккинчи ярмидан иқтисодиётни молиялаштириш жараёнларидан таркиби ўзгаришлар кузатилиб, банклар кўйроқ ички ресурслардан фойдаланган ҳолда фаолият юзага келишига таъсир кўрсатди. Бу ишлаб чиқарувчilar ялпи талабнинг шаклланишида таъсир кўрсатди.

Инсаннинг иккинчи ярмидан бошлаб милий валютадаги кредитлар ҳажмларнинг монитор қараваларининг ортиши хисобига иқтисодиётга кредит кўйилмаларининг ӯсиги суръатли бирор тезлашди. Шу билан бирга, кредит портфели таркиbiда аҳолига ажратилган чакана кредитларнинг юқори суръатларда ӯсиги тенденцияларни давом этиши кутилоқда.

Макроиктисодий ривожланишининг прогнозларига кўра, I чоракда ЯИМ ӯсигининг маълум даражада секинлашиши бўйича эҳтимоллик юқори ва 2023 йил якунда иқтисодиётнинг 4,5-5,5 фоизга ӯсиги ва йиллик инфляциянинг 8,5-9,5 фоиз доирасида шаклланиши прогноз килинмоқда.

Бир сўз билан айтганда, Марказий банк пул-кредит шароитларининг талаб, нархлар ва инфляцион кутилмаларга

Пул ўтказмалари оқимининг ортиши фонида валюта операциялари кўрсаткичлари ошиди. Январь-декабрь ойларида банклар томонидан аҳолидан 11,9 миллиард долларлик валюта харид қилинди. Бу 2021 йилга нисбатан 4,8 миллиард доллар ёки 1,7 баробарга кўпиди. Шу билан бирга, жисмоний шахслар 8,9 миллиард долларлик валюта сотиб олди, бу ўтган йилга нисбатан 4,3 миллиард доллар ёки деярли икки баробарга кўпиди. Умуман олганда, таклиф ҳажми талабдан 2,9 млрд. доллара ошиди (2,5 млрд. долларни ташкил этган).

Таъсирини синчковлик билан баҳолашда давом этади. Кўрилаётган чора-тадбирлар талаб ва таклиф мутаносиблигини таъминлаш ҳамда инфляциянинг прогноз коридори доирасида шаклланишига ва 5 фоиздан ўтга муддатли таргетига эришишига қартилади.

Бугунги кунда дунёнинг турли нуқтада содир бўлаётган воқеа-ҳодисалар валоати курсларни салбий таъсир кўрсатмоқда. Бундай вақтда хотиржамлики сақлаган ҳолда ҳаракат қилиши, аҳоли орасида, жамоатчилик орасида турли хил асосисиз гап-сўзлар кўпайишининг олдини олиш мухим.

Муҳбirimiz мamlakatimizdagi pul-kredit siёsatini va iqtisodiyetimizdagi ўzgarishlar haqida **Ўзбекистон Республикаси Марказий банки раиси Мамаризо Нурмуратovga** ariym savollar bilan murojaat qildi.

- **2022 йилда Ўзбекистонга хорижий давлатлардан пул ўтказмалари нечи баробарга ўсиди?**

- 2022 йилда пул ўтказмалари 16,9 миллиард долларни ташкил қildi. Бу 2021 йилга қараганда 2,1 баробарга кўпиди. Бу Россиядаги доллар ва рубль ўртасидаги кескин фарқ туфайли экспортлар пул ўтказмаларидан фойдалангани билан боғлиқ. Пул ўтказмаларнинг 85 фоизи ёки қарийб 14,5 миллиард доллари Россияга тўғри келади, бу 2021 йилга нисбатан 2,6 баробар кўпиди.

- **2022 йилда Ўзбекистонга хорижий давлатлардан пул ўтказмалари нечи баробарга ўсиди?**

- 2022 йилниг иккинчи ярмидан иқтисодиётни молиялаштириш жараёнларидан таркиби ўзгаришлар кузатилиб, банклар кўйроқ иччи ресурслардан фойдаланган ҳолда фаолият юзага келишига таъсир кўрсатди. Янни, 11,5-12 миллиард доллар атрофидаги ушбу пул ўтказмаларини бизда ялпи талабнинг шаклланишида таъсир кўрсатди.

Яна бир сабаби Қозогистон ва Қирғизистонда нақд долларга қўйилган чеклов ортидан кўшини давлат фуқаролари Ўзбекистонда банклари орқали нақд пул олиб чиқишган. Энди буни рақамлар билан ифодалаш майлум бир жиҳатдан бизга мушкул. Чунки бизда пул ўтказмаларини тарқатадиган қайси давлат фуқаросисан, деб фуқаролиги сўралмайди. Уша юборилган код бўйича... Лекин биз бу нарсани доимо кузатиб боряпмиз. Қайси маънода. Қўшини давлатларга чегараолди худудларга ўтётган.

Биз 100% ишлаб чиқарувчilar ялпи талабни сақлаб қолиш учун етари, деб баҳоламоқда, - дедай **Ўзбекистон овоzi** мухбири.

IQTISODIYOT

СИНГАПУР КОМПАНИЯСИ

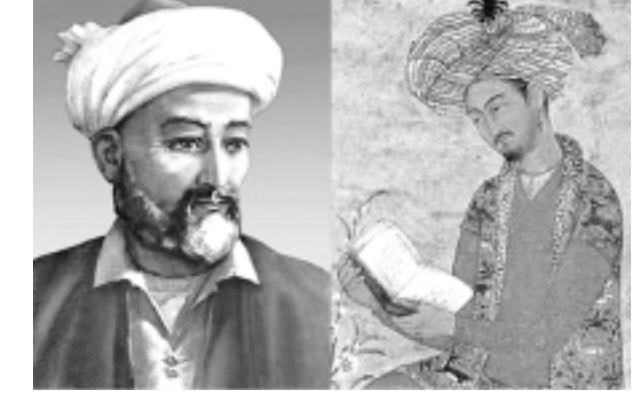
Ўзбекистонда яратилган юқори самарали пайвандлаш материаллари ва технологияларини халқaro бозорга олиб чиқади

Ўзбекистонда яратилган юқори самарали пайвандлаш материаллари ва технологияларни хорижига экспорти йўлга кўйилмоқда.

Ўзбекистон Фанлар академияси маълумотига кўра, Академиянинг Материалшунисли институти ва Сингапурнинг «JIT Engineering & Solutions Pte. Ltd» компанияси билан мамлакатимизда яратилган юқори самарали пайвандлаш материаллари ва технологияларини хорижистон ҳамда Жанубий Осиёнинг бошқа мамлакатлари бозорига олиб чиқиш ва тижоратлаштириш тўғрисида келишув имзоланди.

Келишувга мувоғик, Материалшунисли институти маҳаллий ва иккиласида маъсуллияти конструцияларда (кулпиклар, бинолар, технологик иншоотлар ва қурилмалар) ишлатиладиган алюминий қотишмалари, зангла мас пўлтав бошқа металлар учун юқори самарали пайвандлаш материалларини яратиш ва синовларини ўтказиб бўйича ишларни амалга оширади.

«JIT Engineering & Solutions Pte.Ltd» компанияси эса янги маҳсулотлар ва технологияларини халқaro бозорга олиб чиқишлари билан шуғулланади.

ОЗАРБАЙЖОНДА

Алишер Навоий ва Захириддин Муҳаммад Бобурнинг таваллуд кунларини кенг нишонлашга доир режа ва ғоялар юзасидан фикр алмашилди

Ўзбекистон Республикасининг Озарбайжондағи элчиси Баҳром Ашрафхановнинг Озарбайжон Миллий Фанлар академияси кошидаги Низомий Ганжавий номидаги адабиёт институтининг «Озарбайжон-Туркманистон-Ўзбекистон» адабий алоқалари бўлумиши бошлиғи, филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистоннинг «Дўстлик» ордени соҳибаси Алмаз Ульви билан учрашуви бўлиб ўтди.

Мулоқот ногида Ульви хоним ўзбек адабиётiga ўқсак хурмат ва қизиқицо кўрсатилиши ҳамда кардош Ўзбекистон ва Озарбайжон халқлари ўртасидаги адабий алоқаларнинг янада ривожланишигина кўшишида давом этиётгандан мамнун эканлигини қайд этди.

У мамлакатимиз дипломатияси ваколатхонаси ташабуси билан 2022 йилда Ўзбекистонда юбилейлари нишонланган 13 та атоқли ўзбек шоир ва ёзвичилари ҳақида мақолалар ва уларнинг ижодларидан намуналар тўпламини ҳамда ўзбек-озарбайжон тиљшуниси, турколог Ҳалид-Сайд Ҳоджаевнинг «Янги алифбо билан ишлаш ўйлидаги хотира ва хиссиятларим» номли китобини элчионага тұхфа этди.

Сұхбат давомида 2023 йилга мўлжалланган тадбирлар режаси, шу жумладан, феврал ойидан Алишер Навоий ва Захириддин Муҳаммад Бобурнинг таваллуд кунларини кенг нишонлаш бўйича режа ва ғоялар ўртоқлашилди.

МАРКАЗИЙ ОСИЁДАГИ ЭНГИРИК

шамол электр станцияси қурилади

Бирлашган Араб Амирликларининг «Масдар» компанияси томонидан Навоий вилоятининг Томди туманида қуввати 500 МВт бўлган шамол электр станцияси курилади.

Ўзбекистон Энергетика вазирилиги маълумотига кўра, «Масдар» ва Хитойнинг «Голдвайнд» компаниялари ўртасида Навоий вилоятининг Томди туманида курилаётган шамол электр станцияси учун 111 та турбинани етказиб бериш бўйича шартнома имзоланган. Шунга кўра, Хитойнинг Ланчжоу шаҳridan Ўзбекистонда курилаётган шамол электр станцияси учун шамол генератори ва турбиналари махсус транспорт воситалари орқали олиниади.

Мазкур электр станция жорий йил якунидаги ишга туширилади ва Марказий Осиёдаги энг ирик шамол электр станцияси бўлиб хисобланади.

Станция тўлиқ ишга туширилгач, йилига 1 млрд 800 млн кВт-соат электр энергияси ишлаб чиқарлади. Бунинг натижасида йилига 540 млн куб метр табии газ тежалишига эришилади ва атмосферага 720 минг тонна зарарли газлар чиқининг олди олинади.

Эслатиб ўтамиш ушбу йирик лойиҳа Президентимизнинг 2020 йил 22 декабрдаги қарори асосида амалга оширилмоқда.

ОАВ хабарлари асосида тайёрланди.

НАМКОРИМИЗ

"ЎЗСУВТАЪМИНОТ"

**"ЎЗСУВТАЪМИНОТ"
АЖ 2022 ЙИЛДА АМАЛГА
ОШИРИЛГАН ИШЛАР
САРҲИСОБИ, ЖОРӢ
ЙИЛДАГИ РЕЖАЛАР ҲАҚИДА
МАТБУОТ АНЖУМАНИ
ЎТКАЗДИ. ИЧИМЛИК СУВИ
ТАЪМИНОТИ ВА ОҚОВА
СУВЛАРНИ ЧИҚАРИБ
ЮБОРИШ СОҲАСИДА
АМАЛГА ОШИРИЛГАН
ИШЛАР, ЭРИШИЛГАН
НАТИЖАЛАР ВА
КҮРСАТКИЧЛАР ХУСУСИДА
АТРОФЛИЧА МАҶЛУМОТ
БЕРИЛДИ.**

ЮТУҚ ВА РЕЖАЛАР

Ўтган йилда барча дастурлар доираси 3,3 триллион сўм бюджет маблағлари ва ҳалқаро молия институтларининг 185,5 миллион АҚШ доллар маблағлари ўзлаштирилди, – дейди "Ўзсувтаъминот" акциядорлик жамияти бошқаруви раиси ўринбосари Хуршид Раҳматуллаев. – Ушбу маблағлар ҳисобидан Республика бўйича жами 7130,1 километр ичимлик изоми 232,9 километр оқова сув тармоқлари тортилди, 859 та ичимлик ва оқова сув иншоатлари курилди, реконструкция килинди. Хусусан, ўтган йилда Осиё тараққиёт банки маблағлари ҳисобидан Тошкент вилоятида кунлик куввати 100 минг куб метр бўлган "Қодирия" ҳамда Жиззах шаҳрида кунлик куввати 30 минг куб метр бўлган оқова сув тозалаш иншоатлари, Жаҳон банки маблағлари ҳисобидан Бухоро шаҳрида кунлик куввати 100 минг куб метр оқова сув тозалаш иншооти ҳамда Ислом тараққиёт банки маблағлари ҳисобидан Ширин шаҳрида кунлик куввати 4 минг метр куб бўлган оқова сув тозалаш иншооти ишга туширилган.

Худудларда ичимлик суви таъминоти ва оқова сув тизимларини ривожлантириши мақсадида ҳудудий сув таъминоти корхоналарининг ўз маблағлари ҳисобидан 82,8 км ичимлик суви тармоқлари тортилди, 7 та сув қудуғи қазилди ва 121 та янги насос ускунлари ўрнатилди. Шунингдек, 44,9 миллиард сўм молиялаштириши эвазига 1,8 минг километр ичимлик суви тармоқлари ва 1,8 мингта насос ускунаси мукаммал ва жорӣ таъмиранганд.

Ҳисобот даврида ичимлик суви таъминоти ва оқова сув обьектларидаги энергия тежамкор технологияларни жорӣ этишга ҳам алоҳида эътибор каратиди. Жумладан, Каракалпоғистон Республикасида жами 90,5 кВт кувватдаги кўёш панеллари ўрнатилди. Сирдарё вилоятида 39 та кўёш фотоэлектр станциялари ҳамда кўёш панелларини ўрнатиш мақсадида тендер савдолари бўйича тегиши эълонлар қўйилди.

Шу билан бирга, "Сирдарё сув таъминоти" МЧЖ томонидан 37 та, "Сурхондарё сув таъминоти" МЧЖ томонидан эса 16 та амалдаги насослар энергия тежамкор насосларига алмаштирилиши натижасида бир ойда 77 минг кВт электр энергия иқтисод қилинди. Ўтган йилда Наманганд шаҳридаги "Қизил работ" сув иншоотида 3 та насоснинг тежамкорлик насослariга алмаштирилиши эвазига 1 йилда 6570 минг кВт иқтисод қилинишига эришилди.

Анжуманда ўтган йил давомида "Ўз-

**Аҳоли
мурожаатларини
кўриб чиқиш ва
тезкорлик билан
ҳал этиш мақсадида
акциядорлик
жамиятида 12-
55 қисқа рақами
"Call markaz" 24/7
режимда фаолият
юритиб, шу орқали
144 мингта мурожаат
қабул қилинган ва
уларнинг 87 фоизи
ижобий ҳал этилган.**

сувтаъминот" АЖ ва унинг ҳудудий сув таъминоти корхоналарига келиб тушган мурожаатлар статистикиси тўғрисида ҳам маълумот берилди.

Ўтган йил давомида 28301 та мурожаат келиб тушган. Ушбу мурожаатларнинг 90 фоизга яқини тегиши тартибда кўриб чиқилган ва қоноатлантирилган. Шунингдек, аҳоли мурожаатларни кўриб чиқиш ва тезкорлик билан ҳал этиш мақсадида акциядорлик жамиятида 12-55 қисқа рақами "Call markaz" 24/7 режимда фаолият юритиб, шу орқали 144 мингта мурожаат қабул қилинган ва уларнинг 87 фоизи ижобий ҳал этилган.

Бундан ташқари, ўтган йилда амалга оширилган ишлар натижасида Республика аҳолисининг марказлашган ичимлик суви билан таъминланганлик даражаси 69,7 фоиздан 74,4 фоизга, оқова сув хизматлари билан қамраб олинганилик даражаси эса 17,2 фоиздан 18,9 фоизга етказилган. Ичимлик сувини сотини ҳажми 1,19 миллиард метр кубга, сув ҳисоблагичлари мавжуд ичимликларнинг сони 2,42 миллиондан 2,83 миллионга, сув ҳисоблагичлари билан таъминланганлик даражаси эса 64,3 фоизга етказилиб, ичимликлар базаси 242 минг ичимличига оширилган.

Аҳолига кўрсатилаётган ичимлик суви таъминоти ва оқова сув хизматларининг сифатини янада ошириш, соҳани трансформация қилиш йўлида

кенг кўламли ишлар бажарилганига қарамай, тизимда бир қатор муаммолар сақланиб қолмоқда. Ичимликлар тўлов маданиятининг пастлиги ва бунинг оқибатида Республика дебитор қарздорлик мидори ортиб бораётгани шулар жумласидандир. Аниқроқ айтганда, бугунги кунда ичимликларнинг жами дебитор қарздорлиги 1,3 триллион сўмга етган. Шундан жисмоний ичимликларнинг қарздорлиги 1,1 триллион сўмни, юридик ичимликларнинг қарздорлиги эса 208 миллиард сўмни ташкил этиди.

Ичимликларга кулайлик яратиш мақсадида тўловларни электрон тарзда, яъни Raute, Urau ва бошقا электрон тўлов тизимлари, тижорат банкларининг мобиль иловалари, "Шахсий кабинет" хизмати ва "UzWater" телеграм-боти орқали амалга ошириш имконияти яратилди. Шунингдек, аҳолининг тўлов маданиятини юксалтириш, сувдан оқилона фойдаланиш мухимлигини тарғиб килиш мақсадида ижтимоий видеороликлар тайёрланниб, уларни Тошкент метрополитени ва шаҳар бўйлаб қатнайдиган автобуслардаги мониторларда намойиш этилди.

Шунингдек, мутасаддилар 2023 йилда амалга оширилиши белгиланган асосий вазифаларга ҳам тўхталиб ўтди. Жумладан, ичимликлар базасидан абонентларнинг сони 4,4 миллиондан 4,6 миллионга етказилиб, 202 минг ичимличига етказилиши мақсад қилинган. Шу билан бирга, ичимликларнинг сув ҳисоблагичлари билан таъминланганлик даражаси 70 фоизга етказилди.

Бундан ташқари, жамият тасаруфида корхоналарда жами 628 та янги иш ўрни яратиш кўзда тутилган. Колаверса, Ҳалқаро молия институтларининг 265,8 миллион доллар маблағи ҳисобидан 2023 йилда жами 400 километрдан ортиқ ичимлик ва 120 километр оқова сув тармоқларини ётқизиш, 1 та сув тозалаш ва 18 та сув тақсимлаш иншоотини, 2 та оқова сув тозалаш иншоотини, 15 та оқова сув насос стансиясини қуриш режалаштирилган. Жумладан, жорӣ йилда Гулистон ва Янгиер шаҳарларида кунлик умумий куввати 37 минг куб метр бўлган 2 та оқова сув тозалаш иншооти фойдаланишга топширилади.

Бир сўз билан айтганда, жорӣ йилда дастурлар доирасида 1,1 миллион нафар аҳолини илк бор ичимлик суви билан таъминлаш, таъминланганлик даражасини 77 фоизга, оқова сув хизмати билан қамраб олинганилик даражасини эса 19,5 фоизга етказиш режалаштирилган.

Тоштемир Худойқулов.

ёларга 20 йил олдин кескин чекловлар жорӣ этилган. Шу туфайли ҳозир ушбу давлатда юрак-қон томир касалликларига чалиниш ҳолатлари сезилилар даражада камайган.

"Трансёғлар инсон ўлимига сабаб бўлувчи заҳарли моддалариди, – дейди ЖССТ раҳбари Тедрос Гебрейесус. – Шундай экан, уларнинг ичимлиомноли бутунлай тақиша вакти келди. Бу борода ҳукуматларни кескин чоралар кўришга чақирамиз".

Тахлилларга кўра, трансёғларни кўп ичимлиқ килиш соғлиқ учун зарарли. У липометаболик касалликлар ривожланиши хавфуни оширади. Бундан ташқари, юрак-қон томир хасталикларини келтириб чиқаради.

Эслатиб ўтамиз, маргарин, "фаст-фуд", ярим тайёр егуликлар, нон ва нон маҳсулотлари, кандолатлар ҳамда қовурилган картошка фриси таркибида трансёғлар кўп мидорда учрайди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги
Матбуот хизмати.

УМИДВОР ВА МАНФААТДОРМИЗ

**Ўрол ЎРОЗБОЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатасидаги ўзҳдп
фракцияси аъзоси:**

— Мактабгача таълимдаги ўзгаришларни буғун ҳар бир юртдошимиз кўриб туриди. Соҳада йигилиб қолган муаммоларни ҳал этиш ва 3 ёшдан 7 ёшгача бўлган болаларнинг тўлақонли таълим-тарбия олишини таъминлаш масаласи кеичиктириб бўлмас вазифа сифатида илгари суримлоқда.

Сабаби боғчалар таълим муассасаси вазифасини бажариш ўрнига ота-она ишда бўлган вактда болага қараб турадиган муассасага айланниб қолгани, қарорларнинг пастлиги, бошқа мақсадларда ишлатилгани, методик жиҳатдан тўлиқ таъминланмагани, педагоглар ижтимоий ҳимояси ва маошининг пастлиги каби комплекс муаммоларни ҳал этиш кеичиктириб бўлмас масала эди. Кейинги 20 йил давомида давлат тасаруфидаги мактабгача таълим муассасалари сони 45 фоизга камайгани, 2,45 миллион боладан 818 минг нафаригина боғчаларга қамраб олингани бу фикрлар исботи бўла олади.

Илгари мактабгача таълим муассасалари инфратизилмаси ва моддий-техник базасининг ярконоси ҳолати болаларни мактабгача таълимдаги мавжуд муаммоларни ўз вақтида аниқлаш ва бартараф этиш, шунингдек, 2,45 миллиард боладан 818 минг нафаригина боғчаларга қамраб олишни таъминлашга имкон бермасди.

Айрия мутасаддиларнинг сусткашлиги туфайли соҳани ривожлантириши ўрнига белгиланган ишлар вақтида бажарилмагани, нодавлат болалар боғчасини очиши борасидаги ҳарқатлар пайсалга солингани, жойлардаги боғчаларда курилиш ишлари тўлиқ якунига етказилмагани каби камчиликлар ўз ортидан узлуксиз ҳатоликларни эргаштириб келарди. Үрганиш шуну қўрсатди, мактабгача таълимни башқаришнинг амалдаги тизими мавжуд муаммоларни ўз вақтида аниқлаш ва бартараф этиш, шунингдек, мазкур соҳани янада ривожлантириш учун инновацион қарорларни ишлаб чиқиши ва жорӣ этиш имконини бермай қолган эди.

Президентимизнинг илғор ташаббуслари билан таълимнинг илк босқичини ривожлантиришининг кўплаб йўналишлари белгилаб олинди. Хусусан, мактабгача таълим тизимини таркибидан тубдан ислоҳ қилиш, мазкур муассасаларни тўлиқ қамраб олишни таъминлашга имкон бермасди.

Боғчага бормаган болани солиштирганда, уларнинг фикрларда даражаси ер билан осмончаша фарқ борлигини сезиши қийин эмас. Ҳар қандай таълимнинг асоси — методика, жумладан, мактабгача таълимни сифат босқичига кўтаришда янги таълим методлари, инновацион технологияларнинг аҳамияти катта. Сабаби МТТНинг моддий-техник базаси юкори бўлса-ю, тарбиячи бола билан ишламаса, унга ҳар куни янги маълумотларни ўргатмаса, ҳамма қилинган ҳарқатлар натижаси нолга тенглашиб қолади.

Мактабгача таълим соҳасига ихтисослашган кадрлар тайёрлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Қабул қилинаётган барча-барча қарорларни амалга оширадиган, фарзандларимизга энг зарур ҳаётий тушунча ва кўникаларни ўргатдиган юкори малакали тарбиячиларни тайёрлаш масаласи кун тартибида чиқди.

Мактабгача таълим тизимидаги ойлай маълумотли мутахassisларга эҳтиёж эса педагогика университетларда мактабгача таълим йўналишига қабул квоталарининг оширилиши нахомутахassis кадрларни қайта тайёрловдан ўтказилишни ўтди. Илғор хорижий тажрибалар асосида мактабгача таълим тизимидаги педагог кадрлар малақасини ошириши бўйича ўқув-режа ва дастурларни токомиллаштириш, олий таълим муассасалари маҳсус сиртиқи бўлнимларининг "Мактабгача таълим" йўналиши бўйича 2018 – 2023 йиллар учун квоталар ажратиш масаласига эътибор қаратиди.

Дунё мамлакатларининг мактабгача таълим соҳасидаги тажрибаларини ўрганиш ва улардан миллӣ менталитизмизни ҳисбога олган холда фойдаланиши натижасида ҳалқаро стандартлар даражасидаги мактабгача таълим тизими яратилиди.

Тизими танқидий ўрганиш ва янада такомиллаштириш юзасидан тақлифлар ишлаб чиқиши бўйича комиссия ташкил этилди. Комиссия томонидан мактабгача таълим соҳасидаги қонунчилик, коррупция ва бошқа хуқуқбузарликларни юзага келтирувчи нормаларни аниқлаш нуқтасидан таълил этилди. Шунингдек, мактабгача таълим соҳасидаги давлат сиёсатини самарали рӯёбга чиқаришга тўйқинлик қўлувчи тизими муммомларни аниқлаш ҳамда комплекс ўрганиш ишлари амалга ошириди.

Буларнинг ҳаммаси яхшилик учун. Таълимтарбия биз учун нажотdir! Мактабгача таълимнинг порлок келажагидан барчамиз умидвор ва манфаатдормиз.

ЖССТ:

ТРАНСЁГЛАР ИСТЕММОЛИНИ БУТУНЛАЙ ТАҚИҚЛАШ ВАҚТИ КЕЛДИ

Кечаки Жаҳон соғлиқни саклаш ташкилоти

